

RÄTTSUTLÅTANDE

Av Ola Wiklund, advokat och docent i europeisk integrationsrätt, Wistrand Advokatbyrå

1 UPPDRAGET

- 1.1 Diskussioner om förenligheten av regleringen avseende småvilt i förhållande till EU-rätten uppstod då Kommerskollegium i ett yttrande till Länsstyrelsen i Norrbottens län uttalade att länsstyrelsens beslut om att endast personer som är folkbokförda i Sverige får delta i småviltsjakten på statens mark ovanför odlingsgränsen under jakttidens två första veckor och att jägare som är folkbokförda i andra nordiska länder än Sverige måste ledsagas av en godkänd jaktansvarig strider mot EU-rätten. Kraven är enligt Kommerskollegium diskriminerande och kan inte motiveras med hänsyn till något tvingande allmänintresse.
- 1.2 Frågor avseende nämnda åtgärder har även ställts till regeringen från EU-kommissionen.
- 1.3 Regeringen gav den 21 december 2006 Statens jordbruksverk i uppdrag att efter samråd med Länsstyrelserna i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län samt Fjälldelegationen göra en översyn av och vid behov vidta de åtgärder som behövs för att verkets föreskrifter om upplåtelse av rätt till småviltsjakt och fiske på statens mark ovanför odlingsgränsen och på renbetesfjällen skall stå i överensstämmelse med EG-rätten.
- 1.4 Även inom Regeringskansliet har det pågått en översyn av dessa frågor. Översynen resulterade i att 3 § rennäringsförordningen nyligen ändrades på så sätt att begränsningen av upplåtelseskyldigheten till den som är folkbokförd i Sverige togs bort.
- 1.5 Kritik har framförts mot regeringens agerande att snabbt ändra bestämmelserna utan att ha gått på djupet med frågeställningen samt att ”ha lagt sig platt” för EU-kommissionens ifrågasättande av den svenska regleringen.
- 1.6 Mot bakgrund av det oklara rättsläget om den svenska regleringen – tidigare och nuvarande – är förenlig med EU-rätten önskar [Svenska Jägarförbundet] veta i vilken omfattning det är möjligt för Sverige att inskränka de fria rörligheterna samt diskriminera utländskt bosatta för att skydda bland annat de svenska fjällen.

- 1.7 Frågan kräver en bedömning av ett flertal frågor, där en av huvudfrågorna är om jakträtten utgör tjänst i EG-fördragets mening. Följdfrågan om jakträtten eller de efterföljande eller kringliggande tjänsterna faller under definitionen av tjänst, eller om det föreligger en beaktansvärd risk för att dessa verksamheter är att betrakta som tjänst, kräver en bedömning av de möjligheter Sverige har att ha begränsningar i tjänstemottagande.

2 EXECUTIVE SUMMARY

- 2.1 Upplåtandet av jakträtten omfattas inte enligt min mening av begreppet "tjänst" i enlighet med EG-fördragets definition. Inte heller omfattas det av någon av de andra friheterna. Eftersom det inte är fråga om en tjänst enligt definitionen i EG-fördraget är de aktuella bestämmelserna inte oförenliga med fördraget.
- 2.2 Företag som erbjuder jakttjänster kan omfattas av EG-fördragets bestämmelser om tjänster. Dessa tjänstetillhandahållares möjligheter att erbjuda tjänster kan inskränkas.
- 2.3 De svenska bestämmelserna utgör godtagbara inskränkningar i friheten att tillhandahålla tjänster. Inskränkningarna är effektiva och nödvändiga i förhållande till sitt syfte.
- 2.4 Grundläggande för proportionalitetsbedömningen är att medlemsstaten Sverige har ett utomordentligt stort handlingsutrymme att välja nivå och medel för begränsningarna inom det aktuella området. Detta medför att de får godtas så länge de inte är uppenbart oproportionerliga i förhållande till det uppgivna syftet. Det står enligt min mening klart att de påstådda begränsningarna i friheten att tillhandahålla tjänster måste godtas.
- 2.5 Detta innebär att de myndigheter under regeringen som har att besluta föreskrifter för tillämpning och verkställighet av förordningen har utrymme för att ställa villkor för fjälljakten i form av exempelvis kompetenskrav (jägarexamen) och andra krav som inte grundar sig på bosättningskrav inom en viss medlemsstat inom EU men som syftar till att skydda miljö och vilt.

3 UTGÖR UPPLÅTANDE AV JAKTRÄTT TJÄNST I EG-FÖRDRAGETS MENING?

- 3.1 I EG-fördraget definieras tjänst i artikel 50 EG. Artikeln lyder; "Som "tjänster" i detta fördrags mening skall anses prestationer som normalt utförs mot ersättning, i den utsträckning de inte faller under bestämmelserna om fri rörlighet för varor, kapital och

personer.

Med tjänster skall särskilt avses verksamhet

- a) av industriell natur,
- b) av kommersiell natur,
- c) inom hantverk
- d) inom fria yrken.

Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i kapitlet om etableringsrätt får den som tillhandahåller en tjänst tillfälligt utöva sin verksamhet i det land där tjänsten tillhandahålls på samma villkor som landet uppställer för sina egna medborgare”.

- 3.2 Definitionen av tjänst är alltså negativt bestämd och det måste först undersökas om några av de andra friheterna är tillämpliga. För det fall att någon annan frihet inte är att tillämpa kan tjänstetillhandahållande komma i fråga. Dock krävs att prestationen normalt utförs mot betalning.
- 3.3 Både tjänstemottagare och tjänsteutövare omfattas av bestämmelserna i fördraget rörande tjänst. Fri rörlighet av tjänster innebär därför att medborgare och företag i ett EU-land fritt skall kunna köpa, ta emot, erbjuda och utföra tjänster i andra EU-länder. De skall huvudsakligen kunna göra detta på samma villkor som gäller för medborgare och företag i det aktuella landet.
- 3.4 Till begreppet tjänst skall emellertid inte hänföras verksamhet som räknas till offentlig makt. Detta följer av artikel 55 EG som hänvisar till artikel 45 EG.
- 3.5 Fråga är om upplåtande av jakträtt utgör en tjänst som den definieras i EG-fördraget. Någon auktoritativ rättspraxis finns inte när det gäller frågan om upplåtande av jakträtt utgör en tjänst i ett EG-rättsligt perspektiv.
- 3.6 Jakträtten innebär att markägare tillhandahåller mark för andra som då får rätt att jaga på marken i enlighet med föreskrivna villkor. För att få jaga krävs att jägaren har ett jaktkort. Jägaren måste betala ett smärre belopp, vilket anges avse viltvård. Kvittot för betald viltvård fästes på jaktkortet. Enligt 7 kap 3 § jordabalken är jakträtt definierad som en nyttjanderätt.
- 3.7 För att få jaga i Sverige krävs att man erlägger en årlig viltvårdsavgift, vanligtvis kallat statligt jaktkort (Jaktlagen 41§). Intäkterna går i huvudsak till verksamhet som ska främja viltet. Det statliga jaktkortet ger inte jakträtt utan är mer att betrakta som en skatt.

- 3.8 För att få utöva jakt krävs dessutom att du har jakträtt på den mark där du ska jaga. Jakträtt har du på din egen mark eller kan få den upplåten till dig av markägaren. Beviset på att man har markägarens tillåtelse att bedriva jakt kallas normalt ”jaktkort”.
- 3.9 När det gäller jakten på statens mark i fjällområdet utgörs kostnaden för jaktkortet av dels en ”intrångsersättning” (2/3) som fördelas lika mellan Samefonden och berörd sameby, samt 1/3 som ska täcka länsstyrelsens administrativa kostnader för jakten samt vissa kostnader för viltvård.
- 3.10 Den nu ifrågavarande marken, ovanför odlingsgränsen och på renbetesfjällen, ägs av staten. Marken tillhandahålls till dess egna ägare, dvs i Sverige bosatta personer. EG-domstolen fann i *Humble*¹ att det inte är fråga om någon tjänst när staten endast uppfyller sina skyldigheter gentemot den egna populationen. Den svenska befolkningen är markägaren och har därigenom rätt att nyttja marken. Upplåtelsen av jakträtten utgör således inte en tjänst.
- 3.11 Härtill kommer att det enligt fördragets definition föreligger ett krav på att tjänsten måste vara av ekonomisk karaktär. För att uppfylla detta krav skall verksamhet enligt EG-domstolen vara ”faktiskt och verklig och får inte vara sådan att den enbart framstår som marginell eller accessorisk”.
- 3.12 Som angetts ovan måste jägarna betala ett smärre belopp för viltvård. Det är fråga om en smärre administrativ avgift som i stort sett endast finansierar den administrativa apparaten för utfärdande av tillstånd. Det är inte därför inte fråga om någon ekonomisk ersättning, varför det inte heller enligt min mening kan vara fråga om tjänst i detta avseende. Vidare är syftet även att avgiften skall avse värnandet av miljön. Den svenska jaktpolitiken saknar kommersiellt syfte och det bedrivs ingen kommersiell verksamhet med jaktkort.
- 3.13 Även det faktum att det är fråga om ett administrativt förfarande som utförs av myndighet, dvs en administrativ och offentligrettslig åtgärd, talar emot att det är fråga om en tjänst.
- 3.14 Upplåtandet av jakträtten omfattas således inte enligt min mening av begreppet ”tjänst” i enlighet med EG-fördragets definition. Inte heller omfattas det av någon av de andra friheterna.

---

¹ Mål C-263/86, Dom den 27/09/1988, Belgian State / Humbel (Rec.1988,p.5365)

- 3.15 Eftersom det inte är fråga om en tjänst enligt definitionen i EG-fördraget är de aktuella bestämmelserna inte oförenliga med fördraget. Bosättningskravet och ledsagarkravet kunde således ha kvarstått.
- 3.16 I debatten om de svenska bestämmelserna om jakträtt har det förts fram att de tjänster som privata aktörer tillhandahåller till personer som önskar jaga på svensk mark omfattas av fördragets tjänstebestämmelser. På grund av de tidigare svenska bestämmelserna om att det måste vara i Sverige bosatta personer som har rätt att jaga hade dessa tjänstetillhandahållare inte möjlighet att tillhandahålla tjänster till i utlandet bosatta jägare. Det görs gällande att det är fråga om indirekt diskriminering.
- 3.17 I detta sammanhang måste det erinras om att det tidigare varit möjligt för jägare bosatta utanför Sverige att jaga, skillnaden har varit att länsstyrelserna haft större möjligheter att i syfte att skydda miljö och vilt införa begränsningar i dessa jägares jakt.
- 3.18 Det är dessa tjänstetillhandahållare som regeringen har fokuserat på och vid översynen av regleringen funnit att denna kan anses strida mot EG-fördraget.
- 3.19 Förvisso utgör omnämnda näringsidkare tjänstetillhandahållare och som bestämmelserna var utformade hade inte i utlandet bosatta personer möjlighet att resa till Sverige och motta dessa tjänster. Det är tveksamt om dessa tjänstetillhandahållare kan härleda några rättigheter från EG-fördraget. Om nu så skulle vara fallet måste dessa väga lätt i förhållande till det allmänna intresset. Begränsningen av dessa rättigheter följer som en naturlig konsekvens av syftet att begränsa tillgången till svensk natur och mark.
- 3.20 Eftersom regeringen funnit att denna indirekta diskrimineringen har varit av relevans går jag vidare i bedömningen och ser till statens möjligheter att införa begränsningar i de fria rörligheterna.

4 STATENS MÖJLIGHETER ATT INFÖRA BEGRÄNSNINGAR I DE FRIA RÖRLIGHETERNA

- 4.1 Rätten till fri rörlighet enligt fördragsreglerna är inte tvingande eller absolut, vilket gör att det finns möjlighet för medlemsländerna att göra inskränkningar och begränsningar i rättigheterna.
- 4.2 Enligt artikel 45 EG är åtgärder som är hänförliga till offentlig makt godtagbara. När det är fråga om utövandet av offentlig makt skall inte bestämmelserna om tjänst tillämpas. Utfärdandet av licenser samt iakttagandet av skyddet av djurarter m m är att anse som ett

- utflöde av den offentliga makten. Den tidigare lydelsen av 3 § rennäringsförordningen skulle därför ha kunnat kvarstå.
- 4.3 För det fall att det är fråga om tjänster som omfattas av bestämmelserna i fördraget har staten ändock möjligheter att inskränka den fria rörligheten att tillhandahålla tjänster. Detta gäller särskilt på områden som inte harmoniserats. På dessa områden föreligger inte hinder för nationella regleringar.
- 4.4 I Sverige ingår jakt och viltvård som en integrerad och väsentlig del av naturvården. Jakten är och skall vara ett klokt och långsiktigt nyttjande av den förnyelsebara naturresursen vilt. Viltet är i princip fredat och jakt får ske endast i den omfattning och på det sätt som framgår av lagstiftning.
- 4.5 Jakt är en verksamhet av stor betydelse, inte bara för dess utövare utan även för att den påverkar äganderätten, människors säkerhet och bevarandet av miljön och djurarter. Miljön och djurarterna utgör ett gemensamt arv som måste bevaras och överlämnas till kommande generationer.
- 4.6 De bakomliggande skyddssyftena för rennäringsförordningen rör skyddet av naturen, skyddet av diversifieringen av djurarter och skydd av djurarter samt skydd av minoritets rättigheter (lokalbefolkningen).
- 4.7 Områdena för naturvård är obetydligt reglerade i sekundärrätten. Området faller inom området för miljöhänsyn, vilket har fått ökad betydelse i och med bland annat införandet av Amsterdamfördraget. Dock är stora delar av området fortfarande oharmoniserat.
- 4.8 På de aktuella områdena finns endast harmoniserade bestämmelser i fågelskyddsdirektivet och habitatdirektivet. Det är således endast ett begränsat utrymme som har reglerats.
- 4.9 Fågelskyddsdirektivet utgör ett gemensamt regelverk för bevarande av fågelarter som förekommer naturligt i vilt tillstånd. Direktivet syftar till att skydda de olika livsmiljöer som de olika fågelarterna lever och vistas i inom landmassan för den Europeiska unionen. Direktivet slår fast att de handlingar som skall vidtas måste avse de olika verksamheter som är orsakade av människor och som kan påverka antalet fåglar. Speciellt viktigt är att förhindra förstörelse och förorening av fåglarnas livsmiljö (habitat) och människans fångst och dödande av fåglar och den handel som uppstår till följd av detta.
- 4.10 Habitatdirektivet avser den vilda faunan, floran och naturtyperna och dess allmänna syfte är att uppnå och bevara en gynnsam skyddsnivå för vissa arter och naturtyper. Arten skall

kunna fortleva i sin naturliga omgivning på lång sikt och dess naturliga utbredningsområde får inte decimeras. Antalet sådana livsmiljöer som behövs för att trygga populationens framtida livskraft bör också vara tillräckligt stort.

- 4.11 Direktiven eftersträvar alltså att bevara den naturliga jämvikten mellan arter så långt detta rimligen är möjligt. Det skall vara fråga om förnuftigt utnyttjande och en ekologisk balanserad kontroll.
- 4.12 Utöver dessa direktiv finns det inte några gemenskapsrättsliga regleringar vad beträffar jakt och viltförvaltning. Detta innebär att medlemsstaterna har ett relativt omfattande utrymme för egen reglering rörande jakt och viltvård. Dessa bestämmelser kan även inskränka de fyra friheterna i fördraget. Inskränkningar kan dock endast göras under förutsättning att det är fråga om ett godtagbart syfte med begränsningen samt att åtgärderna är nödvändiga och proportionella².
- 4.13 För att inte strida mot artikel 49 EG måste begränsningarna i den svenska regleringen motiveras med hänsyn till ett tvingande allmänintresse, bedömas vara nödvändigt för att uppnå detta skyddssyfte och därutöver uppfylla kraven enligt proportionalitetsprincipen. Fråga är alltså om den föregående och nuvarande svenska regleringen är nödvändig och proportionerlig för att uppnå de avsedda målen.
- 4.14 Ett tvingande allmänintresse föreligger om inskränkningen är hänförlig till allmän ordning, säkerhet eller hälsa. Miljöhänsyn är även ett sådant syfte som har ansetts utgöra allmänintresse som kan inskränka de fria rörligheterna³. EG-domstolen har också slagit fast att miljöskyddet utgör en av gemenskapens viktigaste målsättningar⁴.
- 4.15 Den bedömning som är av relevans avser således om det är nödvändigt att begränsa jakten för att uppnå målen med bättre viltvård och hållbar utveckling samt skydd av lokalbefolkningen i landsbygden i fjällen. Vid bedömningen måste helheten av regleringen betraktas.
- 4.16 Syftet med bestämmelserna är som angetts ovan att värna om naturen, om djurhälsan och om lokalbefolkningen. Detta utgör skyddsvärda syften som möjliggör för Sverige att inskränka den fria rörligheten för tjänster. Såsom EG-domstolen har uttalat i flertalet mål

---

² Se bland annat dom av den 31 mars 1993 i mål C-19/92, Kraus, REG 1993, s. I-1663, punkt 32, svensk specialutgåva, volym 14, s. I-167, och av den 30 november 1995 i mål C-55/94, Gebhard, REG 1995, s. I-4165, punkt 37, dom av den 25 juli 1991 i mål C-288/89, Collectieve Antennevoorziening Gouda, REG 1991, s. I-4007, punkterna 13-15; svensk specialutgåva, volym 11.

³ Se t ex EG-domstolens dom den 14 juli 1998, C-389/96, Aher-Waggon GmbH mot Tyskland.

⁴ Se t ex EG-domstolens dom den 20 september 1998, C-302/86, Kommissionen mot Danmark.

- rörande just inskränkningar av tjänstetillhandahållande på spelområdet skall en helhetsbedömning göras av dessa syften⁵.
- 4.17 Skyddet för ordningen i samhället är ett skyddsvärt intresse. Ett annat utgör skydd för miljön och folkhälsan. Domstolen har redan fastslagit att dessa syften kan utgöra tvingande skäl av samhällsintresse⁶.
- 4.18 Diskrimineringen av utländska jägare är inte ursprungligen grundad på nationalitet utan snarare på geografiska, kulturella och etniska hänsyn. Den mark som ägs av staten och som nu är i fråga är belägen i norra delen av Sverige. I denna del bor en stor del av de renskötande samerna och andra folkgrupper som i århundraden har utövat jakt och fiske och för vilka jakten och fisket har en stor betydelse. Genom de vidtagna åtgärderna skyddas dessa minoritetsgrupper genom att de förutsättningar att bevara och utveckla kulturarvet.
- 4.19 Sverige har tillträtt Europarådets ramkonvention för skydd av nationella minoriteter. Ramkonventionen är det första juridiskt bindande multilaterala avtal rörande minoritetsfrågor i allmänhet. Att det är en ramkonvention betyder att de skydd och de rättigheter som kommit till uttryck i konventionen ska förverkligas genom nationella lagar och en lämplig politik i de stater som ansluter sig till konventionen.
- 4.20 Precis som gemenskapsinstitutionerna tar del av rättsutvecklingen av Europakonventionen beaktar dessa även övriga instrument som är till för att skydda EU-medborgares fri- och rättigheter. Det föreligger därför stora möjligheter att inskränka friheten att tillhandahålla tjänster med åberopande av allmänintresset om skydd för minoriteter/lokalbefolkning.
- 4.21 När ett skyddsvärt syfte föreligger har medlemsstaten stora möjligheter att välja åtgärder för att uppnå skyddssyftet. Beträffande statens handlingsutrymme fann Regeringsrätten i mål rörande den svenska spelpolitiken⁷, som får anses vara ledande för prövningen av inskränkningar av friheten att tillhandahålla tjänster, att under förutsättning att den

---

⁵ Punkt 58 i domen i målet Schindler, EG-domstolens dom av den 24 mars 1994 i mål C-275/92, (Rec. 1994, s. I-1039, punkt 61).

⁶ Se dom av den 18 januari 1979 i de förenade målen 110/78 och 111/78, Van Wesemael, REG 1979, s. 35, punkt 28, svensk specialutgåva, volym 4, s. 263, dom av den 4 december 1986 i mål 220/83, kommissionen mot Frankrike, REG 1986, s. 3663, punkt 20, målen C-174/82, Sandoz, REG 1983 s 2445, C-192/01 kommissionen mot Danmark, C-473/98, Kemikalieinspektionen mot Toolex Alpha AB, REG 2000 s 5681 samt dom av den 24 oktober 1978 i mål 15/78, Société générale alsacienne de banque, REG 1978, s. 1971, punkt 5).

⁷ RÅ 2004 ref 95 och 96.

- nationella lagstiftningen bärs upp av sådana legitima syften så har medlemsstaterna ”*utomordentligt* (min kursivering) stor frihet att välja medlen för att uppnå målen”.
- 4.22 Det är de nationella myndigheters sak att inom ramen för det mål som eftersträvas bedöma om det är nödvändigt att helt eller delvis förbjuda sådana aktiviteter eller att endast inskränka dem och att i det syftet föreskriva mer eller mindre strikta kontrollmetoder. Att avgöra omfattningen av det skydd som en medlemsstat önskar upprätthålla inom sitt territorium ingår i det utrymme för skönsmässig bedömning som EG-domstolen fastslagit att de nationella myndigheterna har⁸.
- 4.23 Det är alltså en enskild stats sak att bedöma, om det finns anledning att helt eller delvis förbjuda verksamheter av visst slag eller endast begränsa dem och i detta syfte föreskriva mer eller mindre strikta kontrollåtgärder.
- 4.24 Det skall framhållas att det faktum att en medlemsstat har valt ett annat skyddssystem än det som har antagits i en annan medlemsstat inte i sig påverkar bedömningen av om bestämmelserna på området är nödvändiga och står i proportion till sitt syfte. Bestämmelserna skall endast bedömas mot bakgrund av de nationella myndigheternas målsättningar i den berörda medlemsstaten och av den skyddsnivå som de är avsedda att garantera. Medlemsstaterna har således en i princip oinskränkt suveränitet att välja mål och medel för att tillgodose skyddsintressena.
- 4.25 Varje medlemsstat har rätt att beakta dess sociala och kulturella särart, för att bevara ordningen i samhället⁹.
- 4.26 Sverige har valt att inte helt förbjuda jakten men att begränsa denna. De huvudsakliga begränsningarna var kravet på bosättning och ledsagarkravet. Bosättningskravet har sedermera avlägsnats. I praktiken är även ledsagarkravet nu borttaget.
- 4.27 Fråga uppstår då om regleringen tjänar/tjänade sådana syften som gör att den skall anses befogad och står i proportion till dessa syften. Redan omständigheten att det inte var fråga om ett totalförbud talar för att en avvägning har gjorts av olika intressen vid valet av lämplig reglering.
- 4.28 Genom de tidigare förändringarna som har skett inom regleringen för jakträtt har naturen genomgått stora förändringar till det sämre. Marken har blivit nedtrampad och

---

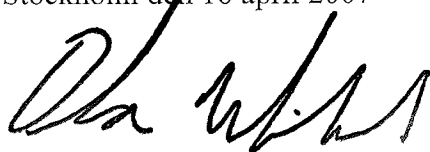
⁸Punkt 61 i domen i målet Schindler, EG-domstolens dom av den 24 mars 1994 i mål C-275/92, Schindler (Rec. 1994, s. I-1039, punkt 61).

⁹EG-domstolens dom i mål C-124/97, Läära.

nedsnutsad. Lokalt har även konstaterats minskningar av dalripbestånden. För att bevara miljön och ett diversifierat artliv har det varit nödvändigt att införa åtgärder.

- 4.29 Ortsbefolkningens möjligheter att jaga och fiska på den aktuella marken är av regionalpolitisk betydelse. Regeringen är väl medveten om att Ortsbefolkningens möjligheter att jaga på den aktuella marken är av regionalpolitisk betydelse.
- 4.30 Lösningen utgör en mer effektiv lösning än andra åtgärder. Det kan antas att en mer hållbar jakt sker genom att begränsa tiderna för jakt samt att låta jägare åtföljas av ledsagare. Åtgärden resulterar i en hållbar utveckling och en sund förvaltning av fjällnaturen. Åtgärden begränsar antalet jägare vilket skyddar de arter som inte tål hög störning och medför bevarandet av vildmarksregionen. För det fall åtgärderna inte vidtas kommer vildmarken att försvinna inom relativt snar framtid.
- 4.31 De åtgärder som vidtagits uppfyller kraven på ändamålsenlighet och proportionalitet. Åtgärderna bidrar till förverkligandet av det avsedda syftet och går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta syfte.
- 4.32 Även om en åtgärd anses vara diskriminerande är den tillåten om den är motiverad med skyddsintressen såsom människors och djurs hälsa och liv.
- 4.33 Med beaktande av det stora skönsrättsliga utrymme som staten har samt med beaktande av de möjligheter att diskriminera i utlandet bosatta eller etablerade personer/företag som slagits fast i EG-domstolens praxis på tjänsteområdet (huvudsakligen rörande speltjänster) framstår den diskriminering som gjordes av utländska jägare som tillåten. Enligt min mening väger skyddsintressena tyngre än handelsvaran.
- 4.34 Även efter förändringen av 3 § rennäringsförordningen får den återstående inskränkningen i rätten att fritt tillhandahålla tjänster anses vara laglig enligt artikel 49 EG.

Stockholm den 16 april 2007

Ola Wiklund